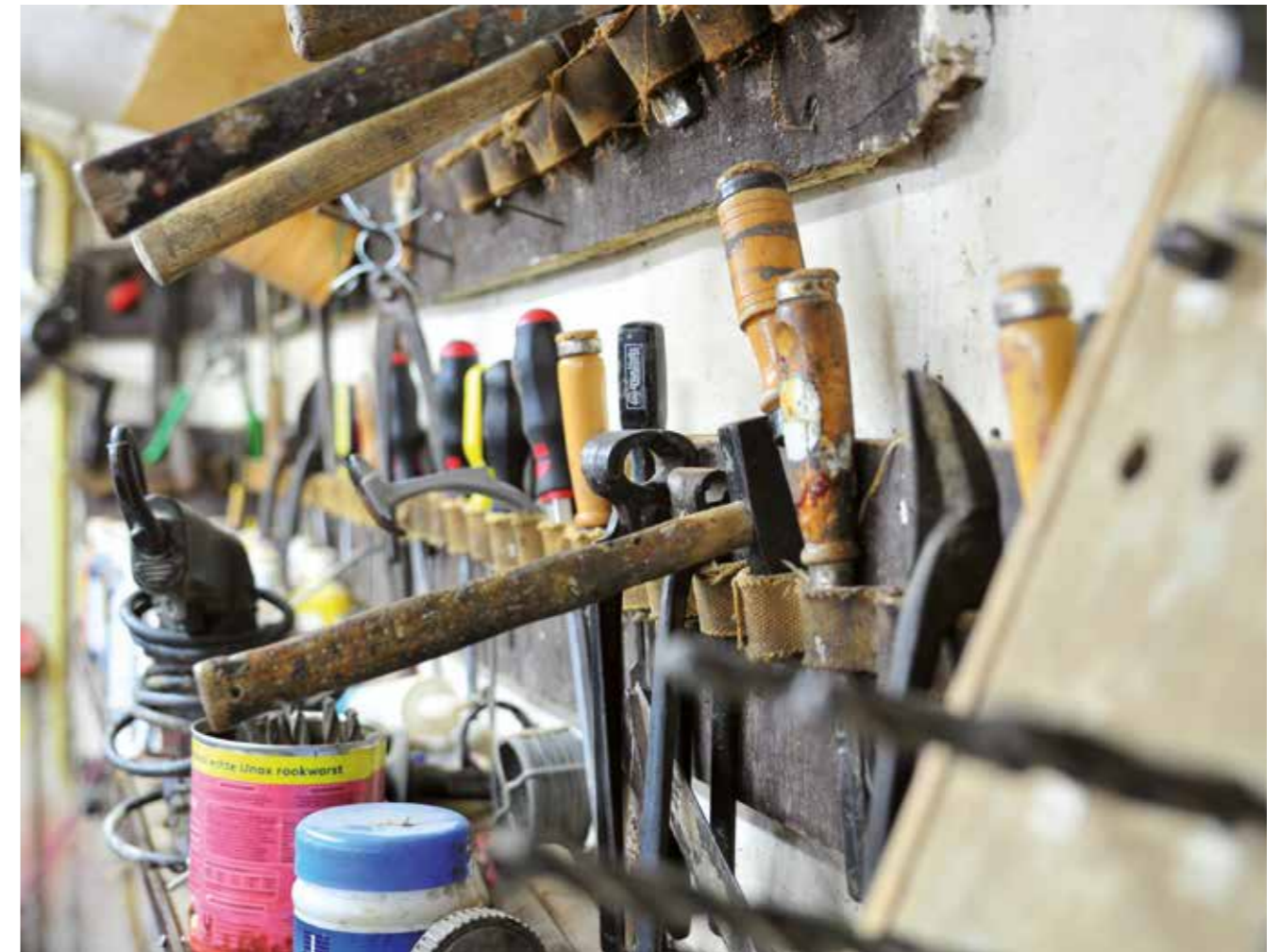

“Twee mannelijke stukken van twee grootte, hun aandacht steeds bij de groep, de jongste heel actief en energiek, de oudere wat bedachtzamer en geduldiger, duidelijk dat zij afstammen van dezelfde voorouders, genieten respect en zijn zichtbaar de leiders”

Tekst: Reinier Broeks
Foto's: Reinier Broeks en Waidmannsheil

ZO VADER ZO ZOON DE VIERDE GENERATIE

Eigenlijk was er geen tijd voor een interview, want Erkend Zoologisch Preparateursbedrijf Bouten & Zoon V.O.F. uit Venlo maakte zich op voor Jagd & Hund in Dortmund. Maar ondanks de hectiek konden zowel Maurice (1970) als zijn vader Leon (1949) zich even vrijmaken. Aanleiding voor het interview is de aanstaande generatiewisseling bij Bouten.

Bouten is een begrip in de wereld van de preparateurs. De eerste Bouten is in 1918 geswitcht van zadelmaker naar preparateur. Dat is het begin van een rijke historie van ambachtsmannen. Maurice, inmiddels de vierde generatie, is er als laatste bij gekomen en net zo bevoegen als zijn voorgangers. Hij leerde het vak van meubelmaker, vervulde zijn militaire dienstplicht en ging halve dagen bij zijn vader werken. Eerst het eenvoudige werk zoals villen en poten dichtnaaien. Toen hij in 1995 naar Noorwegen ging om bij een talentvolle preparateur, Perr Lynn,

meer ervaring op te doen, veranderde alles in één keer.

Maurice, wat was voor jou de grootste verandering toen je daar stage ging lopen?

“Maak die maar”, zei hij toen ik daar goed en wel een paar dagen was. ‘Die’ was een zwarte beer. ‘Die’ moest ik maar opzetten. En later een buffel. Ik werd meteen voor de leeuwen gegooid. Ik knutsel graag, werk het liefst met mijn handen en ben heel creatief, dus ik ging de uitdaging aan. Terug in Nederland kon ik meteen vol aan de bak.

Waar komt jouw passie voor het vak vandaan?

Ik wil graag dingen maken en het eindresultaat moet iets zijn dat blijft. Prepareren voldoet daar volledig aan. Wat we proberen, is het leven er terug in te

brengen. Ik noem mezelf wel eens een ‘dokter’ voor dode dieren. Zeker bij huisdieren komt dat heel nauw. Mensen hebben hun huisdier heel goed gekend, en het is heel moeilijk om bijvoorbeeld een hond zo op te zetten dat je het idee hebt dat hij er nog is. Ondanks dat het heel gevoelig ligt, is dat toch wat de men-

sen willen. En we slagen daar steeds bijzonder goed in. Jagers begrijpen van dit soort zaken meestal niet zoveel.

Oh, wat is er bij jagers anders dan bij 'gewone' mensen?

Voor jagers gaat het om de trofee. Jagers willen groot en mooi. Zij hebben weinig persoonlijke binding met het dier wat ze hebben geschoten. In de meeste gevallen zien ze het dier voor de eerste keer, en dan ook nog voor een kort ogenblik. De dieren die we voor jagers opzetten zijn meer een tastbare herinnering aan een speciaal moment of aan een bijzonder prestatie. Wat we veel opzetten zijn reeën, vossen, moeflons, edelherten, damherten en steenbokken. Met name van die laatste zijn er veel verschillende soorten. Jagers gaan de hele wereld over om verschillende soorten steenbokken en wilde schapen te schieten. Vaak krijgen we dan niet alleen het dier, maar

ook iets uit de omgeving waarin het dier geleefd heeft, om te gebruiken bij het opzetten. Denk daarbij aan een mooie steen of een stuk hout. Jagers zien hun trofeeën graag zo natuurgetrouw mogelijk en op hun mooiste.

Er zijn dus eigenlijk grofweg twee categorieën, particulieren met huisdieren en jagers met hun trofeeën?

Er is nog een derde categorie. Dat zijn de dieren die we opzetten voor musea en dergelijke. Speciale opdrachten, zoals de stier Herman, de eerste genetisch gemanipuleerde stier ter wereld. In opdracht van Naturalis in Leiden hebben we Herman opgezet. Nog zo'n mooi project was Tanja. Tanja was één van de boegbeelden van Artis en het oudste nijlpaard van Europa. Op de website van Artis stond in 2012 te lezen: 'Tanja is terug!' Dat was nadat wij klaar waren met haar op te zet-

ten. Wat zo mooi is aan dit soort projecten, is dat de dieren in leven al een bijzondere status hadden en wij daar, door ons vakmanschap, nog tientallen jaren aan hebben kunnen toevoegen. Er is trouwens nog een vierde categorie en dat zijn de kunstenaars. Die willen vaak bijzondere dingen zoals een struisvogel met een koeienkop of een hond met een schapenkop. De kunstenaar heeft het idee en wij verstaan de kunst om het te realiseren.

Waarom kan men een echte 'Bouten' herkennen?

Zonder twijfel aan de details zoals bijvoorbeeld de neus. Daardoor ben ik in 2012 wereldkampioen geworden in Salzburg in Oostenrijk, in de Master-categorie Trofeekoppen. Met een reebok, een gewone bok. Bij mij moet de kop uiteraard anatomisch correct zijn en

Vogels, een specialiteit van Leon.

Oog voor detail.

wanneer je in de neus kijkt, dan moet het ook kloppen. Kijk je naar een trofee, dan neem je ongemerkt meer waar dan je denkt. De neus speelt daarbij een grote rol. Zelfs als je er met een lampje in schijnt, dan kloppen mijn neuzen tot zover je kunt kijken. Onze neuzen zijn niet dichtgesmeerd. Maar ook zaken als de oogleden zijn belangrijk. Sommige dieren, zoals honden en katten, hebben een derde ooglid, het knipvlies. Zoiets is een essentieel onderdeel, want als het er niet is, dan heb je al snel het idee

dat er iets niet klopt. Dat is hetzelfde als met de ogen. Om die reden heb ik mijn eigen ogenlijnen opgezet: de Maurice Bouten ogen. Waren de andere ogen niet goed? Ja, eigenlijk wel, maar het kon nog beter, vandaar.

Wat is de beste manier om bij jullie een dier aan te leveren?

Dat maakt niet zoveel uit zolang dat wat opgezet moet worden in tact en niet aan het rotten is. Om een kop op te zetten

hebben we zoveel mogelijk huid nodig. Het liefst inclusief de schouders en een stuk van de voorlopers. Wij maken dat dan schoon en gaan de huid looien. Een vos kan je het best in zijn geheel brengen. Ik heb een paar plaatjes en een instructie over hoe je huid moet snijden, zodat er voor ons nog lekker veel aan zit. Ga je zelf snijden, strooi dan daarna in ieder geval veel zout aan de binnenkant van de huid. Dat conserveert. Dan in de vriezer of op een heel koele plaats, zodat het rottingsproces geen kans krijgt. De

diepvriezer doodt insecten en veel bacteriën.

Wat gebeurt er wanneer jullie een dier aangeleverd krijgen?

We gaan het eerst villen en kijken goed naar het dier in zijn oorspronkelijke staat. We maken de huid aan de binnenkant goed schoon waarna het in een loobad gaat. Daarna wordt de huid 'dun gesneden' en gewassen. 'Dun snijden' is een techniek om de huid aan de binnenkant te reinigen totdat er geen vlees meer op zit. Daarna wordt de huid gelooid. We kiezen een model uit en trekken (spannen) de huid er overheen. Dat geheel moet minimaal twee weken drogen. Vervolgens begint het afwerken. Zoals ik al eerder aangaf: de keuze voor de ogen, het uitwerken van de neus, de stand van de oren, noem maar op. Ik maak veel gebruik van airbrushtechnieken voor de kleur, maar ook om diepte te creëren door laag over laag te spuiten. Details zijn alles bij ons. Dit hele proces duurt minimaal twee maanden. Je kunt dus wel nagaan dat het even duurt voordat je trofee klaar is. We hebben nogal wat werk liggen en alles moet perfect zijn. Ik ga niets afraffelen.

Je hebt al heel wat bijzondere dieren opgezet. Heb je op dat vlak nog speciale wensen?

Een olifant! Dat lijkt me super. Het liefst eentje vanuit een dierentuin, omdat ik dan alles zelf kan doen. Zelf villen, zodat ik alles krijg wat ik nodig heb. Zelf het hele dier opmeten, want dieren zitten veel ruimer in hun vel dan je zou denken. Die ruimte hebben ze nodig om te bewegen en het hoort bij het dier. Dat moet dan uiteraard zichtbaar zijn als ze zijn opgezet. Zelf afgietsels maken om een zo levensecht resultaat te krijgen. Zoiets lijkt me prachtig.

Het interview wordt vervolgd met Leon, de vader van Maurice.

Hij vraagt: "Heeft Maurice trouwens verteld wat je moet doen als je bijvoorbeeld een das hebt geschoten in Duitsland? De jachttopzichter moet een document uitschrijven waar op staat waar en wanneer de das is geschoten. Er moet ook op staan dat het mag volgens de Duitse jachtwet. In Nederland ga je met de das en het document naar de politie. Die geven je een vervoersvergunning. Met die documenten kom je bij ons. Daarmee

is het klaar. Bij controle kunnen wij dan aantonen waar het dier vandaan komt en dat het legaal verkregen is".

Stel dat een jager naar bijvoorbeeld Afrika gaat, wat kan hij dan het beste doen?

Jagers die in het buitenland gaan jagen kunnen het beste vooraf contact met ons opnemen. Wij vertellen dan wat over het prepareren en opzetten van de (nog te schieten) dieren. Ook brengen we de jager in contact met een specialist die alles weet over de wet- en regelgeving in het desbetreffende land, want dat verschilt nogal. Je krijgt vooraf adviezen, de specialist helpt je om de juiste papieren te krijgen en kan er voor zorgen dat het dier (de trofee) naar Nederland komt. Is de kist eenmaal in Nederland, dan wordt die in het bijzijn van de jager (de klant) geopend. Wij willen liever geen discussies achteraf.

Dit jaar word je 65. Hoe lang heb je dan in het vak gezeten?

Omdat ik thuis de oudste was, nam ik logischerwijs het bedrijf over. Dat was in 1988. Al 26 jaar run ik het bedrijf, maar al bijna 60 jaar ben ik met dieren bezig.

Duif of eland, ieder project blijft interessant.

Op vijfjarige leeftijd was ik al bezig met vogeltjes, ik hielp mijn vader. Machtig interessant. Het grappige is dat ik mij nu ook weer veel bezighoud met kleine zoogdieren en vogels. Zo is de cirkel rond. Wat mij echt op het spoor heeft gezet van het preparateursvak is de bulldog die mijn vader voor mijn moeder had gemaakt. Die bulldog stond voor het raam om inbrekers af te schrikken. Hij was zo levensecht dat de gemeenteambtenaar ons aansloeg voor hondenbelasting, want hij had onze hond toch echt voor het raam zien staan.

Tot slot, wat moeten mensen doen als ze een dood dier vinden en dat op willen laten zetten?

Nu is het nog zo dat wanneer je bijvoorbeeld een dode buizerd langs de weg vindt, je met dat beest naar de politie gaat. Daar wordt gekeken of het dier een natuurlijke dood is gestorven of zonder opzet gedood is. Als alles in orde is, krijg je van hen kosteloos een vervoersvergunning mee. Deze vervoersvergunning is drie dagen geldig. Dus je moet het dier binnen drie dagen bij de door jou opgegeven erkende preparateur afgeven. Een erkend preparateur heeft een vergunning of diploma om beschermde dieren op te zetten. Aan het dier wordt een loodje bevestigd en het wordt vermeld in een register. Op deze manier is altijd te achterhalen waar het dier vandaan komt en of het legaal verkregen is.

Met de nieuwe Natuurwet moeten we nog maar afwachten wat dat gaat worden. Mogelijk dat we straks geen beschermde zoogdieren of vogels meer mogen opzetten. Ik hoop echter dat we nog heel lang onze passie kunnen beleven en mensen een tastbare, zo levensecht mogelijk herinnering kunnen geven aan een voor hen bijzonder dier.

Wil je meer over ons weten?: www.jacbouten.com

DER JAGDSPEZIALIST
UW PARTNER VOOR JACHT IN DUITSLAND

- (Juridisch) Advies rondom het jagen in Duitsland
- Bemiddeling van jachtvelden en deelnames
- Aanzitjacht op vijf grofwildsoorten in top jachtvelden

Foto: WMH Maarten Fijnaut info@der-jagdspezialist.com
0049 (0) 6196 / 768 0160 www.der-jagdspezialist.com

WWW.JVS-OUTDOOR.EU

Grote collectie nachtkijkers

Jachtkleding

Lokvogels

Camouflagenetten

Raadpleeg onze webshop voor ons complete assortiment

JVS Global Outdoor
Scheepdijp 1 Dolderseweg 42 website: www.jvs-outdoor.eu
8356 VJ Blokzijl 3712 BR Huis ter Heide email: info@jvs-outdoor.eu
Tel: +31 (0)623775733 Tel: +31 (0)623818701

Afhalen mogelijk op afspraak

Handig!

Download nu **Jagen.nl** App

BESCHIKBAAR IN APP STORE EN GOOGLE PLAY

WAIDMANNSCHEIL

OP DE TABLET LEZEN?

Waidmannsheil nu ook digitaal beschikbaar

Waidmannsheil is van deze tijd en we luisteren graag en goed naar u. Wij zijn dan ook trots dat we u nu kunnen vertellen dat de Waidmannsheil vanaf nu voortaan óók digitaal beschikbaar is. Daarmee zijn we het eerste jachtmagazine in Nederland én België en daar profiteert u dus van.

Nog geen €1,50 per editie

Daar waar andere bladen hun digitale edities net zo duur verkopen als de 'papieren' versie (en zelfs duurder) zijn wij in staat om u een compleet aanvullend digitaal abonnement te leveren voor slechts €1,49 per editie (dus maximaal €8,95 per jaar).

Hoe maakt u hier gebruik van

Kijk op de website www.waidmannsheil.nl of bel onze klantenservice op 0900-2265263

NORMA AFRICAN PH

375 H & H Mag	450 Rigby Riml.
375 Fl. Mag NE	458 Lott
404 Riml. NE Jeffery	470 NE
416 Rem Mag	500 Jeffery
416 Rigby	500 NE 3"
500/416 NE	505 Mag Gibbs

De Norma African PH munitie is beschikbaar in 2 ladingen:

Woodleigh Volmantel kogelkop en Woodleigh Deelmantel kogelkop met overeenstemmende kogelbanen.

© Photo: David Christensen

VOOR GEVAARLIJK WILD IS ER GEEN COMPROMIS

norma

voor meer info: www.norma.cc

RUAG Ammotec Benelux
Kapelleveldstraat 18
B-2530 Boechout
www.ruag.be/ammotec
"vergunning vereist"